

Lausunto

22.10.2025

VN/2628/2025

VN/2628/2025-OKM-54

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Valtion liikuntaneuvoston lausunto valtion talousarvioesityksestä 2026

Hallitus on antanut 22.9.2025 eduskunnalle esityksen vuoden 2026 talousarvioksi sekä siihen liittyviksi lakiesityksiksi. Valtion liikuntaneuvoston lakisääteisenä tehtävänä on antaa lausunto valtion talousarvioon otettavista liikuntamäärärahoista (Valtioneuvoston asetus liikunnan edistämisestä 550/2015).

Valtion liikuntaneuvoston nostot esityksestä vuoden 2026 talousarvioksi:

1. Liikunnan valtionrahoitukselle rakennettava tasapainoinen pohja tuleville vuosille – Liikuntapaikkarakentamisen rahoitus turvattava

Pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on mm. kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä, huolehtia tasa-arvoisesta mahdollisuudesta liikunnan harrastamiseen ja edistää tasa-arvon toteutumista liikunnan tukemisessa sekä parantaa urheilijoiden edellytyksiä.

Valtion liikuntaneuvosto korostaa, että em. hallitusohjelman tavoitteiden edistäminen edellyttää pitkäjänteistä rahoitusta ja sitoutumista liikuntapolitiikan jatkuvuuteen. Liikuntaneuvosto pitää tärkeänä, että liikunnan valtionrahoitukselle rakennetaan vakaa ja tasapainoinen pohja tuleville vuosille.

Valtion liikuntaneuvosto kiittää liikuntatoimeen kohdistuvien lisäleikkausten peruuntumista. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä liikuntamäärärahoja esitetään 157,8 miljoonaa euroa – noin kolme miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2025 varsinaisessa talousarviossa.

Liikuntaneuvosto kuitenkin nostaa esiin, että hallituskaudella liikuntatoimen perusrahoitukseen on kohdistunut yhteensä 20,4 miljoonan euron säästöt (2024; 7,8 milj.€, 2025; 9,7 milj.€, 2026; 2,9 milj.€). Määrärahoista rahoitetaan väestön liikkumisen, liikunnan harrastamisen ja urheilun kannalta keskeisiä toimintoja, kuten kuntien liikuntapalveluita ja liikuntapaikkarakentamista, kansalaistoimintaa, huippu-urheilua, liikunnan koulutusta ja tutkimusta, suur tapahtumia sekä eri väestöryhmien fyysistä aktiivisuutta edistävää Liikkuvat-kokonaisuutta ja erilaisia kehittämishankkeita.

Toisaalta hallitus panostaa hallituskauden ajan vuosittain ohjelmamuotoiseen väestön liikkumisen lisäämisen toimiin 20 miljoonaa euroa Suomi liikkeelle -ohjelmalla.

Liikuntaneuvosto kiittää myös, ettei aiottuja, suuren mittaluokan liikuntapaikkarakentamiseen kohdennettuja leikkauksia ole sisällytetty talousarvioesitykseen. Nyt kohdistettu säästö liikuntapaikkarakentamiseen on 2,4 miljoonaa euroa. Samalla liikuntaneuvosto toteaa, että

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

vuoden 2025 liikuntapaikkarakentamiseen kohdistetut leikkaukset olivat jo hyvin merkittäviä (-9,5 milj. euroa) liikunnan olosuhteiden edistämisen kannalta.

Valtion 2020-luvun liikuntapolitiikkaa linjaavassa valtion liikuntapolitiisessa selonteossa määriteltiin yhdeksi keskeiseksi liikuntapolitiiseksi linjaukseksi liikuntapaikkarakentamisen tuen osuuden lisääminen valtion liikuntapolitiikassa. Liikuntapaikkarakentamisen tukemista pidettiin selonteon yhteydessä toteutetussa kuulemisessa valtion tärkeimpänä liikuntapolitiisena toimenpiteenä.

Valtion liikuntapaikkarakentamisen avustuksilla on tärkeä merkitys erityisesti pienempien kuntien rakentamishankkeiden käynnistymiselle. Samaan aikaan rakentamisen kustannukset ovat kasvaneet merkittävästi, liikuntapaikkoihin kohdistuu merkittävää korjausvelkaa ja monissa kasvukeskuksissa on pulaa liikuntatiloista. **Valtion liikuntaneuvosto pitää liikunnan perusedellytysten kannalta hyvin tärkeänä, että liikuntapaikkarakentamisen rahoitus turvataan ja jatkossa palaute-taan tarvittavalle tasolle.**

Liikuntaneuvosto pitää hyvänä, että hallitus esittää 0,85 miljoonan euron lisärahoitusta vuoden 2026 yleisurheilun EM-kilpailuihin ja hiihdon MM-kilpailuihin. Suurtahtumat edistävät parhaimmillaan mm. alueellista elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä. On tärkeää kehittää rahoitusmallia, joka tukee suurten urheilutapahtumien järjestämistä Suomessa pitkäjänteisesti.

Liikuntaneuvosto korostaa, että liikuntaa ja huippu-urheilua tulee edistää hallitusohjelman mukaisesti, kiinnittäen erityistä huomiota tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen ja vastuullisuuteen. Urheilijoiden sosioekonominen asema on selvitettävä, ja järjestelmää on kehitettävä mm. urheilija-apurahojen eläkevakuuttamisen, urheilijarahaston tulouttamisen aikarajan poistamisen, sekä eläke- ja tapaturmavakuutuksen uudistamisen osalta.

Kansalaistoiminnan kehittämiseksi on tärkeää selvittää Olympiarahaston pääomittamiseen liittyvät kysymykset. Erityisesti tulee tarkastella, voidaanko urheilujärjestöjen ja säätiöiden kautta saatu rahoitus hyväksyä osaksi pääomitettavaa rahoitusta. Liikuntaneuvosto kannattaa asian pi-kaista selvittämistä ja viemistä talouspoliittisen ministerivaliokunnan käsittelyyn.

Liikuntaneuvosto pitää erittäin tärkeänä lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemista. On myönteistä, että Harrastamisen Suomen mallin määrärahaa esitetään korotettavaksi pysyvästi vii-dellä miljoonalla eurolla, jolloin kokonaismääräraha nousisi 19,4 miljoonaan euroon. Liikuntaharras-tus on olennainen osa tätä kokonaisuutta.

2. Muiden hallinnonalojen liikunnan edistämisen määrärahojen lasku huolestuttavaa

Valtion talousarvioista kohdentuu rahoitus aktiiviseen liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun liikunta-sektorin määrärahojen lisäksi myös muilta hallinnonaloilta, kuten kävelyn ja pyöräilyn (LVM), luon-non virkistyskäytön (YM ja MMM) ja hevostalouden (MMM) rahoitus.

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2026 on varattu kolmen miljoonan euron määräraha kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja kuntien joukkoliikennehankkeisiin. Laadukas kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuuri on useiden tutkimusten mukaan keskeisin tapa vaikuttaa kulkumuo-don valintaan, kasvattaa kävelyn ja pyöräliikenteen määriä sekä samalla kustannustehokas keino edistää väestön aktiivista liikkumista ja vähentää liikenteen päästöjä. Kävely- ja pyörätiet ovat väes-tön suosituimpia liikuntapaikkoja⁷.

Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen on pitkäjänteistä työtä, jota tehdään erityisesti yhteis-työssä valtionhallinnon ja kuntien kanssa. Kävelyn ja pyöräilyn edistämistä haastaa myös päätös työsuohdepolkupyörien verovapaan edun poistumisesta vuoden 2026 alussa. **Valtion liikuntaneu-vosto pitää väestön liikkumisen ja liikunnan edistämisen kannalta tärkeänä, että kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen pystytään panostamaan haasteellisessakin taloustilanteessa.**

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2026 osoitetaan 47,7 miljoonaa euroa Metsähallituk-sen julkisiin hallintotehtäviin. Määrärahaa käytetään mm. Metsähallituksen hallinnassa olevien kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden ja -kohteiden, erämaa-alueiden sekä julkisten hallintotehtävien hallinnassa olevien kulttuurikohteiden käytön, hoidon, ennallistamisen, seurannan ja opastustoiminnan menoihin sekä yksityisten suojelualueiden hoitomenoihin. Metsähallituksen jul-kisten hallintotehtävien määräraha on laskenut viime vuosina.

Luonnon virkistyskäytön kasvanut suosio on luonut kasvavia tarpeita Metsähallituksen hallinnoimien olosuhteiden ja palveluiden kehittämiseksi. **Liikuntaneuvosto pitää tärkeänä, että Metsähallituksen Luontopalveluiden perusrahoitus pystytään turvaamaan tulevina vuosina, sillä luontokohteiden infran kunnostaminen ja kehittäminen edellyttävät pitkäjänteistä ja vakaata perusrahoitusta.**

Vuoden 2026 talousarvioesityksessä hevostalouden tukemiseen on varattu 27 miljoonaa euroa, mikä on selvästi vähemmän kuin 2020-luvun alussa, jolloin tuki oli noin 40 miljoonaa euroa vuodessa. Maa- ja metsätalousministeriön tukemalla hevostaloudella edistetään liikkumista ja liikuntaa kuntoutuksesta urheiluun, mutta avustukset ovat painottuneet erityisesti raviurheiluun. Valtion liikuntaneuvosto kiinnittää huomiota tuen vähenemiseen, sillä sillä on vaikutuksia alan toimintaedellytyksiin.

Timo Heinonen
puheenjohtaja
valtion liikuntaneuvosto

Toni Piispanen
pääsihteeri
valtion liikuntaneuvosto

Jakelu Eduskunta, Kaisa Iso-Sipilä

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Toni Ahva
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Heidi Backman